

Pracovník provozu prádelny (kód: 31-018-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Pracovník prádelen a čistíren
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků	3
Příjem prádla a oděvů pro prádelnu	3
Volba technologického postupu praní	3
Praní prádla a oděvů	3
Odvodňování a odstředování prádla a oděvů	3
Sušení prádla a oděvů	3
Rozvolňování a žehlení rovného prádla	3
Žehlení tvarového prádla a oděvů	3
Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů	3
Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu	3
Expedice čistého prádla a oděvů	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	3
Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 10.02.2009 do: 23.01.2013

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat materiálové složení textilních vláken	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Rozeznat základní druhy textilií	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Správně začlenit výrobek podle druhového sortimentu prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Správně začlenit výrobek podle velikostního sortimentu prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příjem prádla a oděvů pro prádelnu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Postupovat při příjmu podle správného toku nečistého prádla a oděvů od zákazníka do prádelny	Praktické předvedení
b) Vyplnit příjmový list	Písemně
c) Převezít prádlo a oděvy do prádelny a identifikovat poškození a vady při příjmu, určit hmotnosti prádla	Praktické předvedení a slovní vyjádření
d) Značit prádlo a oděvy, značit zjištěná poškození a vady	Praktické předvedení
e) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Praktické předvedení
f) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb	Praktické předvedení
g) Uskladnit nečisté prádlo a oděvy v meziskladu s přihlédnutím k druhu a stupni znečištění	Praktické předvedení
h) Dodržovat reklamační řád provozovny	Praktické předvedení a slovní vyjádření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba technologického postupu praní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Třídít prádlo a oděvy podle sortimentu, stupně zašpinění, barvy a druhu materiálu	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Identifikovat symboly ošetřování a rozhodnout o jejich vlivu na volbu technologického procesu	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Zvolit a předvést detašovací postupy	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Vytvořit náplň pracího stroje	Praktické předvedení
e) Zvolit správný technologický postup pro praní různých druhů textilních výrobků	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
f) Stanovit počet a druh lázní, teplotu, čas	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
g) Stanovit vhodný prací prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
h) Stanovit vhodný bělicí prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
i) Stanovit vhodný škrobicí prostředek a jeho dávkování	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
j) Stanovit vhodný zdroj prací vody a přísad pro změkčování vody a určit vhodný způsob ohřevu prací vody	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
k) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze pracího stroje	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praní prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odměřit a dávkovat prací, bělicí a škrobicí prostředky	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Vizually kontrolovat správné připojení pracího stroje na zdroj prací vody, páry a elektrického proudu	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Vložit připravenou náplň do pracího stroje a spustit proces	Praktické předvedení
d) Vložit náplně do kontinuálních pracích strojů	Praktické předvedení
e) Nastavit požadované hodnoty teploty, času, druhu lázně, příp. otáček odstředění	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
f) Obsluhovat prací stroj a řešit krizové situace	Praktické předvedení
g) Obsluhovat počítačem řízený prací stroj, komunikovat s ostatními provozovatelny a řešit krizové situace	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odvodňování a odstředování prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup pro odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Stanovit vhodné technologické podmínky odvodňování nebo odstředování prádla a oděvů, zejména tlaky, čas nebo otáčky odstředění	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Vytvořit náplň do odvodňovacího nebo odstředovacího stroje	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Obsluhovat odvodňovací nebo odstředovací stroj a provést odvodnění nebo odstředění konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Vizuálně kontrolovat odtok vody ze stroje	Praktické předvedení
f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze odvodňovacího nebo odstředovacího stroje	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sušení prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup sušení prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Stanovit vhodné technologické podmínky sušení prádla a oděvů, zejména teplotu, čas a zbytkovou vlhkost	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Vytvořit náplň do sušícího stroje	Praktické předvedení
d) Obsluhovat sušící stroj a provést sušení konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Vizuálně kontrolovat proud sušícího vzduchu a odvod vlhkosti ze sušícího stroje, určit zbytkovou vlhkost prádla	Praktické předvedení
f) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze sušícího stroje	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Rozvolňování a žehlení rovného prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup rozvolňování prádla	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Stanovit vhodný technologický postup žehlení prádla, dodržovat správný technologický tok prádla žehlírnou rovného prádla	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Zvolit vhodné stroje pro žehlení prádla	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Stanovit vhodné technologické podmínky žehlení rovného prádla na válcových žehlicích strojích, zejména teplotu, přítlak, rychlost	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Obsluhovat válcový žehlicí stroj, nastavit technologické podmínky na stroji	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
f) Zakládat prádlo do válcové žehliče, provést vyžehlení rovného prádla	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
g) Obsluhovat skladače, provést nastavení skladače	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
h) Obsluhovat stohovač, provést nastavení stohovače	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
i) Číst jednoduché schéma a návod k obsluze žehlicího stroje	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Žehlení tvarového prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup žehlení tvarového prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Zvolit vhodné stroje pro žehlení tvarového prádla a oděvů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Stanovit vhodné technologické podmínky pro žehlení tvarového prádla a oděvů na lisech, ručních žehlicích strojích, napařovacích figurínách, napařovacích automatech, tunelfinišerech	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Obsluhovat lisy, ruční žehlicí stroje, napařovací figuríny, napařovací automaty, tunelfinišery, nastavit technologické podmínky na žehlicích strojích	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Provést vyžehlení konkrétních textilních výrobků	Praktické předvedení
f) Dodržovat správný technologický tok prádla žehlírnou tvarového prádla	Praktické předvedení
g) Číst jednoduchá schémata a návody k obsluze použitých žehlicích strojů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat opravitelná poškození prádla a oděvů a navrhnout způsob opravy	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Vyplnit zakázkový list pro opravy a úpravy prádla a oděvů	Písemně
c) Označit poškozená místa resp. místa určená k úpravě a expedovat	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný způsob balení čistého prádla a oděvů	Praktické předvedení
b) Třídit prádlo a oděvy k expedici podle zakázkových listů	Praktické předvedení
c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Praktické předvedení
d) Obsluhovat balicí stroj, zabalit prádlo nebo oděvy	Praktické předvedení
e) Vyplnit zakázkový list a expedovat do meziskladu čistého prádla a oděvů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Expedice čistého prádla a oděvů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat správný tok čistého prádla a oděvů z prádelny k zákazníkovi	Praktické předvedení
b) Vyplnit zakázkový list	Písemně
c) Obsluhovat elektronická značkovací a čtecí zařízení	Praktické předvedení
d) Odevzdat prádlo a oděvy k expedici	Praktické předvedení
e) Obsluhovat elektronické registrační zařízení pro registraci zakázek a tržeb	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů elektrickým proudem	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s elektrickými stroji a zařízeními	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů popálením nebo opařením	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s tepelnými stroji zařízeními	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů souvisejících s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
f) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
g) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik požáru	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
h) Dodržovat zásady požární prevence a postup činností při vzniku požáru	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
i) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik ostatních úrazů (např. úrazy pohyblivými se částmi strojů, pádem z výšky apod.)	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
j) Dodržovat zásady bezpečnosti práce pro předcházení vzniku ostatních úrazů	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v prádelenských provozech a dodržování hygienických předpisů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat hygienické předpisy v kritických místech prádelenského provozu	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
b) Dodržovat hygienické předpisy a zásady osobní hygieny	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
c) Provádět sanitaci provozu, strojů a zařízení	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
d) Dodržovat zásady práce s nemocničním prádlem a oděvy	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
e) Dodržovat zásady práce s hotelovým prádlem a oděvy	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním
f) Dodržovat zásady ochrany zdraví při práci	Praktické předvedení se slovním zdůvodněním ústním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému zhotovení služby praní a čištění prádla a oděvů nebo pronajímání prádla. Konkrétní skladbu zakázky určí zkoušející.

Uchazeč bude vyzván, aby v případě slovního zdůvodnění stručně vysvětlil definici pojmu, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu. Při ověřování způsobilostí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládnutí jednotlivých operací.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i sensoricky, bude provedena obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, příp. odstranění skvrn. Předmětem hodnocení bude i kreativita, manuální zručnost uchazeče a důraz bude kladen na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí mít nejméně střední vzdělání s maturitní zkouškou a současně musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání chemik prádelen a čistíren + střední vzdělání s maturitní zkouškou (v jiném oboru vzdělání) a alespoň 10 let praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání se zaměřením textilním, oděvním, chemickým, strojírenským, elektrotechnickým nebo ekonomickým + alespoň 5 let praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti praní a chemické čištění oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestné prohlášení).

- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestné prohlášení).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici provozovnu prádelny vybavenou na patřičné úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

prádelna zajišťující pravidelný svaz zakázek od zákazníků vlastními nebo smluvními dopravními prostředky provoz, který eviduje zakázky také elektronickou formou

provoz vybavený pracími stroji – wash-extraktory, jakož i pracími stroji pro kontinuální praní a velkokapacitní odvodňování a sušení prádla

provoz vybavený technologií pro žehlení tvarového a rovného prádla: válcovými žehlicími stroji, tunelfinišery, žehlicími lisy, napařovacími figurínami, skladači a stohovači

provoz vybavený elektronickým řízením dávkování pracích prostředků a elektronickým systémem sledování toku zakázek prádelnou

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřena nejméně na dobu pěti let.

Doba přípravy na zkoušku

Celková délka přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková délka trvání vlastní zkoušky bez přestávek je 13 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných úkolů rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard byl zpracován ve spolupráci se Sektorovou radou textilního a oděvního průmyslu a zástupci následujících institucí:

Asociace prádelen a čistíren ČR

Textilní zkušební ústav Brno

Hospodářskou komorou ČR

Národní ústav odborného vzdělávání